

HRVATSKI SABOR

P.Z. br. 377

Klasa: 015-01/09-01/05

Urbroj: 65-09-02

Zagreb, 19. lipnja 2009.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 137. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskom saboru, aktom od 19. lipnja 2009. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagatelj osobno.

PREDSJEDNIK

Luka Bebić

¹
P.Z. br. 377

Hrvatski sabor
Zastupnik Dragutin Lesar

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 19 -06- 2009		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
015-01/09-01/05	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6531-09-01	1	-

Zagreb , 19. lipnja 2009.

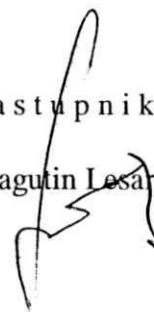
PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopunama zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske te članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosim Prijedlog zakona o dopuni zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

U postupku donošenja Zakona potrebna objašnjenja na sjednicama Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela davati će zastupnik Dragutin Lesar.

Zastupnik
Dragutin Lesar

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Čelnicima izvršne vlasti na razinama lokalne i područne (regionalne) samouprave, propisano je pod kojim uvjetima im mandat prestaje po sili zakona. Među njima ne postoji mogućnost da dužnost prestane zbog dokazanog i iznimno teškog sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, jer dužnosnici također podliježu odredbama Zakona o spriječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti (Narodne novine br. 163/03., 94/04., 48/05., 141/06., 60/08. i 38/09.). Nažalost, taj zakon praktično i nema sankcija koje se primjenjuju na dužnosnika ako ne poštuje odredbe Zakona i akte tijela (Povjerenstva) koje brine o njegovom provođenju. Sankcija oduzimanja dijela plaće je potpuno nesrazmjerna težini uobičajenog kršenja Zakona, a sankciji objavljivanja odluke o sukobu interesa na teret dužnosnika dužnosnik se može podvrgnuti, ali i ne mora. Povjerenstvo iz predmetnog Zakona nema baš nikakav mehanizam prisilnog provođenja sankcija, čak niti ovako blagih kakve u Zakonu stoje. Ako dužnosnik utvrdi da ne želi prekinuti situaciju koja ga dovodi u sukob interesa, tu je kraj. Nitko ga na to ne može prisiliti.

Mehanizmi političkog ili moralnog utjecanja na dužnosnike u takvoj situaciji su dvojbeni. Za očekivati je da se osoba koja namjerno (i nakon upozorenja i roka da izide iz sukoba interesa) i dalje ostane u sukobu interesa, neće posebno obazirati na političke i moralne aspekte takvog ponašanja. Očito je da je potrebno instalirati zakonski mehanizam kojim bi se sukob interesa u obavljanju javnih dužnosti mogao sankcionirati na jedini logičan način – udaljavanjem s javne dužnosti. Naime, cilj zakona trebao bi biti spriječiti i destimulirati ispreplitanje javnog interesa (kojeg dužnosnik zastupa po logici osvojenog mandata) i privatnog interesa. Ako već sam dužnosnik nije u stanju odlučiti se između ta dva interesa, zakonodavac mu je dužan izabrati – prekid mandata.

Činjenica je da i u dokazanim slučajevima sukoba interesa nije bilo političkih ni nekih drugih sankcija, ako to nije bio neposredni politički interes stranke prekršitelja Zakona. Sukob interesa se u pravilu nastavljao, zastupnici su nastavljali biti zastupnici, povjerenje građana u politički sustav nepovratno se gubilo, a nikad završenu aferu naslijedila bi sljedeća. I tako u

nedogled. Element javnog mišljenja (a on je u zemljama u kojima takvi propisi postoje ključan za sankcioniranje takvih situacija) očito u Hrvatskoj ne funkcionira na isti način kao drugdje, pa se takvi čelnici bez ikakvog problema ponovno biraju na mjesta na kojima su opet (ili neprekidno) u sukobu interesa.

Hrvatska si teško može priuštiti daljnji pad ugleda osoba i institucija koji obavljaju javne dužnosti, saborskih zastupnika, članova Vlade i čelnika lokalne samouprave posebice, jer u opasnosti nisu samo osobni integritet i ugled onih koji pošteno obavljaju svoj posao i bez ulaska u sukob interesa, već i sveukupnost parlamentarnog sustava u Republici Hrvatskoj i svih stubova vlasti u državi. Jednostavno rečeno, danas je nemoguće prisiliti bilo kojeg dužnosnika, da svoje privatne interese stave u mirovanje zakonom propisanim postupkom. Ako neće – neće. Takvo je stanje neprihvatljivo i treba ga izravno povezati s mogućnošću da takva osoba obavlja dužnost na koju je izabrana. Stoga predlažen ove promjene Zakona.

Postoji li opasnost da se zbog ovih promjena Povjerenstvo za sprječavanje sukoba interesa politički zloupotrijebi?

NE! Zakon kaže:

“ Protiv odluke kojom se dužnosniku izriče sankcija iz stavka 2. ovoga članka dužnosnik može podnijeti zahtjev za zaštitu Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda Upravnom sudu Republike Hrvatske.”(Čl.19. Zakona o sprječavanju sukoba interesa...)

Postoji li opasnost da će zbog “malih” sukoba interesa dužnosniku prestaje mandata?

NE! Zakon kaže:

“Ako je primjereno naravi povrede, Povjerenstvo može tijekom postupka naložiti dužnosniku da otkloni uzroke postojanja sukoba interesa u određenom roku te, ako dužnosnik to učini, obustaviti postupak ili isti dovršiti i ispunjenje naloga uzeti u obzir prilikom izricanja sankcije.« (čl. 19 Zakona o sprječavanju sukoba interesa...)

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

Članak 1.

U Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi («Narodne novine» 33/01., 129/05., 109/07., 125/08. i 36/09.) u Članku 40.a stavak 1. iza alineje 4. dodaje se nova alineja 5. koja glasi:

« - danom konačnosti odluke tijela nadležnog za odlučivanje o sukobu interesa kojom je utvrđeno postojanje sukoba interesa “

Dosadašnje alineje 5.-7. postaju alineje 6.-8.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom propisuje se kako i odluka nadležnog tijela za odlučivanje o sukobu interesa uzrokuje prestanak mandata čelnika izvršne vlasti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave silom zakona. Na ovaj se način odredbe Zakona usklađuju sa odredbama drugih zakona koji se odnose na prava i obveze državnih dužnosnika.

Članak 2.

Ovim člankom određuje se stupanje na snagu zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 40.a

“Općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku mandat prestaje po sili zakona:

- danom podnošenja ostavke,
- danom pravomoćnosti sudske odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti,
- danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od jednog mjeseca,
- danom pravomoćnosti sudske presude kojom je osuđen radi počinjenja kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom,
- danom odjave prebivališta s područja jedinice,
- danom prestanka hrvatskog državljanstva,
- smrću.

Predstavničko tijelo će u roku od 8 dana obavijestiti Vladu Republike Hrvatske o prestanku mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana radi raspisivanja prijevremenih izbora za novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Ako je prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana nastupio u kalendarskoj godini u kojoj se održavaju redovni izbori, a prije njihovog održavanja, u toj se jedinici neće raspisati i održati prijevremeni izbori za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, dužnost načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, do kraja mandata obavljat će njegov zamjenik.

Ako prestane mandat zamjeniku općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana neće se raspisivati prijevremeni izbori.“